

JOS RAKASTAT

Suomi, 2009

Ohjaaja: Neil Hardwick

Käsikirjoittaja: Katja Kallio

Näyttelijät: Elli Vallinoja (Ada), Chike Ohanwe (Toni), Taneli Mäkelä (ministeri Helminen), Satu Silvo (Adan täti), Minttu Mustakallio (Adan edesmennyt äiti), Meri Nenonen (isän sisko), Jenni Hakala (Takalan Mervi), Henni-Liisa Stam, Anna Laulumaa

Levittäjä: FS Film Oy

Tuottaja: Jarkko Hentula

Kuvaus: Pini Hellstedt

Koreografi: Osku Heiskanen

Kesto: 124 min.

Ikäraja: K7

Genre: Musikaali

Oppimateriaalin tehtävät on suunniteltu yläasteelle, lukioihin ja ammatillisiin oppilaitoksiin esim. musiikin, äidinkielen, kirjallisuuden ja viestinnän opetukseen.

Oppimateriaalin teemoja: Elokuva Jos rakastat, genre musikaali/musiikkielokuva, elokuvan musiikki, Neil Hardwick, Sakari Topelius ja Adalmiinan helmi, rasismi ja syrjintä.

SYNOPSIS

Jos rakastat on nykypäivään sijoittuva musiikkielokuva, joka kertoo ministerin tyttären ja maahanmuuttajien pojan rosoisen rakkaustarinan.

Kohtalokas onnettomuus pistää hemmotellun Ada Helmisen elämän uuteen järjestykseen. Ada pääsee yllättäen irti entisen elämänsä painolastista – pinnallisuudesta ja etäisistä perhesuhteista. Vapauden myötä Ada saa

kokea aitoa ystävyyttä ja lämpöä, mutta myös pelkoa ja vastuuta – sekä ensirakkauden. Hänellä on kuitenkin sydämellään salaisuus, joka saattaa maksaa hänelle elämänsä suuren rakkauden.

Menneisyyttä ei voi paeta ikuisesti. Antaako rakkaus lopulta kaiken anteeksi?

Jos rakastat on Suomen oloissa ainutlaatuinen musiikkielokuva täynnä kotimaisia hittejä eri vuosikymmeniltä. Elokuvasa kuullaan uudet versiot yli 20 tunnetusta kotimaisesta kappaleesta, mm. Jos sä tahdot niin Samuli Edelmannin ja Jipun duettona, Jokapäivä ja jokaikinen yö Sarah Kiven esittämänä ja Jos Rakastat, elokuvan pääparin Elli Vallinojan ja Chike Ohanwen esittämänä.
(<http://www.josrakastat.fi>)

ELOKUVA JOS RAKASTAT

1. Keskustelkaa elokuvasta Jos rakastat. Millaisen vaikutuksen se teki teihin katsojana? Mitkä kohtaukset jäivät mieleen? Mitä te ette ymmärtäneet? Mistä asioista tuli paha mieli? Millaisen vaikutuksen elokuvan kerronta, kuvaus, hahmot, musiikki, lavastus, ympäristö, puvustus, värit jne. tekivät?

2. Lukekaa 18-vuotiaan Anteron näkemys elokuvasta – ja keskustelkaa sen pohjalta omista näkemyksistänne.

”Ei ihan Mamma Mia! - muttei huonokaan”

Kotimainen Jos rakastat -elokuva todistaa suomalaisten taidon tehdä musiikaelokuva. Kuka uskoisi, suomalaisen musiikalin onnistuvan kokonaisuutena? Itse epäilin elokuvan onnistumista melko vahvasti, mutta halusin kuitenkin antaa tuotokselle mahdollisuuden.

Jos rakastat on elokuva, joka tulisi lukea jokaisen ahdasmielisen ihmisen Nämä elokuvat aion katsoa -listalla. Elokuva yhdistää kaksi rotua keskenään ja on erittäin surettavaa lukea mediasta suomalaisten erittäin huonosta asenteesta. Muun muassa The Voice uutisoi elokuvan aiheuttaneen rasistisen keskustelun netissä. Kommentoijien mukaan on väärin sekoittaa kaksi rotua keskenään.

Mielestäni on sääli, että elokuvan miespääosan näyttelijä on joutunut kohtaamaan unelmansa vuoksi ihmisten ahdasmielisyyden. Johtuuko se suomalaisille tyypillisestä kateudesta, jonka vuoksi on pakko aukoa päätään vain sen vuoksi, että saa sanottua edes jotain? Ihmiset eivät

kuitenkaan ymmärrä kommenttien vaikutuksia. Valitettavasti.

Itse elokuva onnistui tuomaan hymyn huulille ja sai nopeatempoisten kappaleiden aikana tanssijalan vipattamaan. Näyttelijät osasivat laulaa, mikä on aina positiivinen asia musikaalin kannalta.

Valitettavasti elokuvan tanssikohtaukset eivät aiheuttaneet odotettua henkistä orgasmia. Johtuuko se suomalaisten niin sanotusta kömpelyydestä? Verrattuna Mamma Mia! -musikaaliin Jos rakastat -elokuvan tanssikohtaukset jäivät selvästi kakkosiksi. Itseäni häiritsi myös Eduskuntatalon portailla kuvattu suuri tanssikohtaus. Tanssiryhmän etualalla tanssiva mies nähtiin elokuvan alussa tanssivana muuttomiehenä, mutta Eduskuntatalon edessä mies oli muuttunut muuttomiehestä salkkua kantavaksi ministeriksi. Se ei ole häiritsevää, mutta osui kuitenkin silmään elokuvaa katsoessa.

Elokuvan juoni oli musikaalille sopiva. Tarinaa oli helppo seurata, eikä arvattava loppu haitannut elokuvakokemusta. Lopusta on tosin sanottava sen verran, että vankilaan sijoittuva loppu olisi voinut sijoittua johonkin muualle. Omasta mielestäni musikaaliseen rakkauselokuvaan ei jollain tavalla sovi vankilamainen ympäristö.

Elokuvasa näkyy kotimaisuus, mutta lopputulos on yllättävän hyvä. Elokuvasa jää hyvä fiilis ja elokuvassa soineet kappaleet jäävät soimaan mukavasti päähän. Elokuva sopii ystävien kanssa vietetyn illan päätteeksi, mutta parhaiten elokuva toimii oman kullon kainalossa. Omasta mielestäni elokuva on niin sanottu treffielokuva!”

Antero 18 v.

ELOKUVAN MUSIIKKI

Elokuvan soundtrackilta löytyvät seuraavat kappaleet:

1. Jippu & Samuli Edelman - Jos sä tahdot niin
2. Minttu Mustakallio & Järjestyshäiriö - Suojelusenkeli
3. Sarah Kivi - Joka päivä ja joka yö
4. Club For Five - Minä suojelen sinua kaikelta
5. Veeti Kallio - Lasten meuhetki
6. Elli Vallinoja - Viidestoista yö
7. Rajaton feat. Jukka Virtanen - Amnesia
8. Neiti Saana - Rakkaus on lumivalkea
9. Elli

**KOULUKINON ELOKUVAKASVATUS-
OPPIMATERIAALI**

Vallinoja - Pakko päästä pois 10. Jessica Penttilä & Satu Silvo - Ei 11. Näyttelijät - Hän 12. Elli Vallinoja & Chike - Jos rakastat 13. Pelle Miljoona - Olet kaunis

1. Näiden lisäksi elokuvasta voi bongata monia muita suomalaisen populäärimusiikin helmiä eri vuosikymmeniltä uudelleen sovitettuina. Listatkaa elokuva biisit, etsikää käsiinne alkuperäisesitykset, kuunnelkaa, vertailkaa ja keskustelkaa. Pitäkää luokassa levyraati.

2. Lukekaa Jos rakastat -soundtrackin arvostelu ja kirjoittakaa sitten soundtrackista oma levyarvostelunne.

”Jos rakastat -elokuvan soundtrack on ilahduttavan erilainen paketti elokuvamusiikkia, vaikka levyllä puukotetaankin häikäilemättä kotimaisia klassikoita.

Neil Hardwickin ohjaamaan Jos rakastat -elokuvaan liittyvä musiikki on tuttua ja turvallista. Musiikkielokuva on tyyllisesti erikoinen valinta Hardwickin ensimmäiseksi elokuvaksi, joten musiikin kohdalla on tehty kompromisseja, joilla tarinaa tuodaan lähemmäksi kansaa. Se onnistuu varsin hauskesti ja jopa koskettavasti soundtrackilla, jolla versioidaan mm. Juice Leskisen ja Eppu Normaalin kotimaisia klassikoita. Versiointi on vaarallista, mutta karikot vältetään tuottaja Leri Leskisen avulla.

Jos rakastat -levyn avaavat Jippu sekä Samuli Edelman kauniilla Jos sä tahdot niin -kappaleella. Duetto on onnistunut ja Hectorin sekä Leri Leskisen kappale hyvä kappale esittelemään elokuvan sisältöä. Vaikka albumin uutuudet ovat vähissä ja pääosin keskitytään pehmoisiin versioihin tutuista kotimaisista kappaleista, niin linja on onnistuttu luotsaamaan hyvin samaan muottiin tunnelmansa puolesta. Vain Pelle Miljoonan Olet kaunis -kappaleella repäistaan rankempaan suuntaan. Muusta musiikista on onnistuttu tekemään versioita, jotka olisivat istuneet jo takavuosien Levottomat-elokuviin.

Albumin solisteiksi on valikoitu niin näyttelijöitä kuin vanhoja tekijöitäkin, kuten

Veeti Kallio ja Jukka Virtanen. Onnistumisen kannalta olennaista on kuitenkin se, että albumista huokuu tekemisen meininki. Se voi tuntua kappaleiden pahoinpitelyltä ja naiivilta, mutta elokuvan nähtyään voi varmasti ymmärtää paremmin miksi levyllä on päädytty tällaisiin ratkaisuihin. Jos rakastat ei ole ollenkaan tuskallinen kokemus, vaikka nimien perusteella käydäänkin arveluttavan härskisti hienojen teosten kimppuun.”

(<http://plaza.fi/kaista/musiikki/levyarvostelut/levyarvostelu-jos-rakastat-soundtrack>)

MUSIKAALI/MUSIIKKIELOKUVA

”Musikaali on näytelmä tai elokuva, jossa teatterinomaiseen toimintaan ja dialogiin on lisätty ajan viihdemusiikin tyyllisiä toteutettuja laulu- ja tanssinumeroita.

Eurooppalaisperäiset ooppera ja operetti saivat Amerikassa uuden jatkumon musikaalista. 1800-luvun Amerikassa lähinnä kiertävät teatteriseurueet esittivät usein tanssi- ja musiikkinumeroita, jotka eivät juonellisesti liittyneet toisiinsa. Musikaali liitti juonella numerot toisiinsa ja oopperan tai operetin tapaan kertoivat kokonaisen tarinan. Usein musikaalin musiikki oli kuitenkin tyyllisesti kevyempää ja se sai aineksia amerikkalaisesta kansanmusiikista kuten bluesperinteestä, ja suurimuotoisesta konsertti- ja viihdemusiikista. Musikaalin sisältö on yleensä romanttinen ja komediallinen, mutta moderni musikaali voi käsitellä hyvin erilaisia, vakaviakin aiheita. Musikaali on ennen kaikkea yhdysvaltalainen ilmiö, erityisesti New Yorkin Broadwayllä tuotetaan edelleen lukumääräisesti eniten musikaaleja.

Varhaisissa teatteriesityksissä oli jo 1890-luvulla tapana lisätä ajan tunnettuja sävelmiä kevyeen juoneen. Varhaisiin musikaaleihin vaikuttivat musiikillisesti mm. synkopoitu ragtime-musiikki, joka 1800/1900 -lukujen vaihteissa syntyi ja tuli muotiin, ja myös jazzin eri tyylit.

Nykyään musikaalit ovat usein läpisävellettyjä, itsenäisiä teoksia, jotka käyttävät aikansa pop-musiikin tyyliä ja ne voivat kosketella kipeitäkin aiheita. Edelleen

musikaalia kuitenkin pidetään juonellisesti kevyenä ja usein romanttinen lioittelu ja absurdit tilanteet kuuluvat musikaaleihin.” (wikipedia)

1. Jos rakastat on musikaali, joka on aivan oma genrensä. Satakunnan kansan toimittaja Soila Ojanen kirjoitti seuraavanlaisen arvion elokuvasta Jos rakastat:

”Ohjaaja Neil Hardwick ja tuottaja Jarkko Hentula ovat ottaneet riskin tehdessään perinteisen musikaalin. Sen klassisessa ilmaisussa on vaarana outous. Jos rakastat onkin merkillinen teos. Se on osin hauska, mutta ytimeltään surullinen. Teemoja on liikaa.

Hemmoteltu Ada tekee rikoksen. Samalla hän menettää muistinsa lisäksi ilkeän luonteensa. Ada ajautuu sairaalasiivoojaksi ja söpön maahanmuuttajapojan tyttökaveriksi.

Kun lapsinäyttelijä katsoo ensi kerran röyhkeästi kameraan ja laulaa oiontaraudat kiillelleen Maija Vilkkumaan Ein, paluuta ei ole. Kolari kuvittaa Säpinää-biisin poliisien tanssiessa taustalla.

Kaikki tämä on aivan kauheaa.

Toisaalta elokuva on kunnianosoitus suomalaiselle iskelmä-, pop ja rockmusiikille. Popeda, Eput, Mamba, Yö ja Hector soivat kuin jättikaraokelta. Tekee mieli laulaa.

Taitavien laulujen jälkeen kömpelöt draamakohtaukset tuntuvat teennäisiltä. Topeliuksen Adalmiinan helmi -satuun nuotitettu tarina tökkii. Romanssin päämysterin ratkaisu ei ole uskottava. Replikointi ei oikein toimi, vaikka pari irtovitsiä naurattaa.

Sitten alkaa ahdistaa tanssi. Rivistössä aina joku mokaa, ja jäykkä liike pistää silmään.

Pääroolit on miehitetty rohkeasti tuoreilla nimillä. Se kannattaa. Ada (Elli Vallinoja) ja (Toni) Chike Ohanwe ovat herttainen pari, jonka raikkaus peittää haparoinnit. Adaan ystävystyvä Mervi (Jenni Hakala) tekee loistotyön roisina hoitajana.

Kuiville eivät hekään saa kummallista elokuvaa.”

<http://www.satakunnankansa.fi>, 8.1.2010)

Toimittaja Ojanen ei selvästikään ole päässyt sisään musiikkielokuvan genreen, vaan on kokenut musikaalille ominaiset tyyllilliset asiat elokuvan heikkoutena. Vai onko asia näin? Onko elokuva Jos rakastat korni ja huono elokuva vai ”vain” musikaali? Keskustelkaa.

2. Jos innostuitte musikaaleista, tässä listaa kuuluisista musikaaleista. Katsokaa ja kuunnelkaa ja antakaa jalan väpättää. Oppimateriaalin tekijän henkilökohtaisia suosikkeja ovat Hair, Sound of Music ja Mamma Mia.

Kuuluisia musiikkielokuvia:

Cherbourgin sateenvarjot(1964)
Chicago (2002)
Cry-Baby (1990)
Dancer in the Dark (2000)
Evita (1996)
Grease (1978)
Hair (1979)
Hairspray (2007)
Herrat pitävät vaaleaverikoistä (1953)
Ihmema Oz (1939)
Laulavat sadepisarat (alkuperäisnimeltään Singin' in the Rain) (1952)
Maija Poppanen (1964)
Mamma Mia (2008)
Moulin Rouge! (2001)
My Fair Lady (1964)
New York, New York (1977)
Oopperan kummitus (2004)
Rent (2005)
Saturday Night Fever – lauantai-illan huumaa (1977)
Sound of Music (1965)
West Side Story (1961)

OHJAAJA NEIL HARDWICK

1. Neil Hardwick on mielenkiintoinen taiteilijapersoona. Tutustukaa häneen ja hänen töihinsä seuraavien linkkien avulla:

http://fi.wikipedia.org/wiki/Neil_Hardwick

<http://finnish.imdb.com/name/nm0362556/>

<http://yle.fi/elavaarkisto/?s=s&q=5&ag=115&t=554&a=7624>

<http://yle.fi/elavaarkisto/?s=s&q=4&ag=29&t=680>

Monelle suomalaiselle Tv-sarjat Tankki täyteen, Reinikainen ja Sisko ja sen veli ovat rakkaimpia televisio-ohjelmia. Tiesitkö että niiden takana on brittiläinen mies? Mikä on sinun suosikkisi?

SAKARI TOPELIUS JA ADALMIINAN HELMI

1. Käsikirjoittaja Katja Kallion mukaan *Jos rakastat* –elokuva perustuu Topeliuksen Adalmiinan helmi –satuun. ”Topelius oli monipuolinen kirjailija ja lehtimies, yliopiston opettaja ja rehtori, osallistuva kulttuuripersoona, joka vaikutti merkittävästi suomalaisten käsityksiin itsestään ja maastaan. Hänen kirjoittamistaan saduista, lukemistoista ja historiallisista romaaneistaan on tullut kansallista omaisuutta.” (<http://www.helsinki.fi/kasv/nokol/topelius.html>)

Tutustukaa tähän suomalaiseen kulttuuripersoonaan:

<http://www.sipoo.fi/topelius/>

http://fi.wikipedia.org/wiki/Zachris_Topelius

<http://www.gutenberg.org/browse/authors/t#a6545>

2. Lukekaa tai kuunnelkaa äänid:nä Topeliuksen Adalmiina helmi –satu luokassa ja keskustelkaa elokuvan ja sadun yhtäläisyyksistä ja eroista. Onko niissä sama opetus/sanoma?

RASISMI JA SYRJINTÄ

”Syrjintä on vakava ihmisoikeusongelma myös Euroopassa. Syrjinnän kohteeksi joutuvat esimerkiksi maahanmuuttajat, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ja romanit. Amnesty tekee aktiivista rasismien ja syrjinnän vastaista työtä kaikkialla maailmassa.

Ihmisoikeudet kuuluvat yhdenvertaisesti kaikille ihmisille. Syrjinnän kieltäminen ihmisoikeuksien puolesta tehtävän työn kulmakivi.

Syrjinnän perusteita voivat olla etninen alkuperä, sukupuoli, uskonto tai poliittinen tai kulttuurinen tausta. Syrjinnän syynä voi olla myös seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuuluminen tai vammaisuus. Rasismien kohteeksi joutuvat usein etniset vähemmistöt, turvapaikanhakijat ja muut ulkomaalaiset. Heidän kohdallaan syrjintä johtaa monessa tapauksessa taloudellisten ja sosiaalisten oikeuksien loukkauksiin.

Rasismi ja syrjintä ovat vaikea ja laajalle levinnyt ihmisoikeusongelma myös Euroopassa. Useat ihmisryhmät eivät voi saada töitä tai koulutusta, vuokrata asuntoa tai yksinkertaisesti kävellä kadulla siksi, että ovat ”väärän värisiä” tai kuuluvat ”väärään” etniseen ryhmään. Vakavimmillaan rasistiset asenteet ilmenevät väkivaltana.

Ulkomaiden kansalaiset ja etniset vähemmistöt joutuvat muun syrjinnän lisäksi usein kärsimään viranomaisten suhteettomasta voimankäytöstä. Monissa maissa maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden oikeuksia on lisäksi viime vuosina kavennettu ”kansallisen turvallisuuden” nimissä. Amnesty on raportoinut eurooppalaisten lakien ja käytäntöjen vaikutuksesta ulkomaan kansalaisiin ja turvapaikanhakijoihin. Myös islamofobia ja antisemitismi ovat lisääntyneet Euroopassa.”

(<http://www.amnesty.fi/mita-teemme/teemat/rasismi-ja-syrjinta>, 20.1.2010)

**”Neil Hardwick: Suomi ei ole
poikkeuksellisen rasistinen maa**

Jos rakastat -musiikkielokuvan ohjaaja Neil Hardwick ei suostu uskomaan suomalaisia niin rasistisiksi, kuin muutamat nettikeskustelut antaisivat ymmärtää. Hän kuvaa internetin anonyymiä kommentointipolitiikkaa "Kaisaniemen puistoksi", jossa maleksii kaikenlaista porukkaa.

Neil Hardwick ohjaama musiikkielokuva Jos rakastat on juuri saanut ensi-iltansa. Juoneltaan melko tyypillinen romanttinen draama kertoo rikkaan tytön ja köyhän pojan rakkaustarinan. Erilaisen elokuvasta tekee se, että lajityyppi on musiikkielokuva. Sellainen on kotimaisessa tuotannossa harvinaisuus, vaikka kansainvälisesti musiikkielokuvat ja musikaalit niittävät huimia katsojalukuja.

- Jotkut ovat hirveän konservatiivisia näissä asioissa. On vaikea kuvitella esimerkiksi suomalaista scifi-elokuvaa. Amerikassa se on mahdollista, mutta ei täällä, YLEn Aamu-tv:ssä vierailut Hardwick sanoo.

Genren ohella uutuuselokuvassa on muutakin, mikä on herättänyt konservatiivisia ajatuksia. Elokuvan pääparilla Elli Vallinojalla ja Chike Ohanwella on erilainen etninen tausta. Internetissä tämä on poikunut rasistisia kommentteja, joihin tämän päivän Iltalehtikin hanakasti tarttui.

Hardwick toteaa kuitenkin, ettei ole kuullut ikäviä kommentteja missään muualla kuin nettipalstoilla.

– Netti on semmoinen Kaisaniemen puisto, jossa maleksii kaikenlaisia häiriintyneitä ja sekakäyttäjiä. Ne kirjoittavat mitä kirjoittavat. Suoraan sanottuna en suostu ottamaan sitä kauhean vakavasti, ohjaaja raamittaa.

Hän luottaa myös suomalaisten arviointikykyyn.

– En usko, että Suomi on mitenkään poikkeuksellisen rasistinen maa. Ennakkoluuloja on, kuten kaikkialla jonkin verran, mutta ei mitenkään poikkeuksellisen paljon. Käsittämätöntä, että joku jankuttaa

siitä, että on vastenmielistä ja moraalitonta, jos musta mies on valkoisen naisen kanssa. Tätä joidenkin on vaikea hyväksyä, varsinkin jos nainen on blondi. Sitä en ymmärrä.

Hardwick itse on brittiläinen maahanmuuttaja. Hän ei kuitenkaan koe kohdanneensa erityistä syrjintää siksi, ettei ole suomalainen.

– Minähän olen valkoinen. Tai tarkalleen ottaen punainen. Luulen, että meidän näyttelijällä Chikellä on paljon enemmän vaikeuksia, sillä hän on "väärän värinen".

Ensi-iltansa 6. tammikuuta saanut elokuva on pitkän ohjaajanuran tehneen Hardwickin ensimmäinen elokuva.”

YLE Uutiset / Maria Heinola 12.1.2010
(http://yle.fi/uutiset/kulttuuri/2010/01/neil_hardwick_suomi_ei_ole_poikkeuksellisen_rasistinen_maa_1362483.html?origin=rss)

1. Lukekaa Amnestyn määritelmä syrjinnästä ja rasismista sekä Ylen juttu ohjaaja Neil Hardwickista. Laittakaa luokkaan keskustelu pystyyn aiheesta ”suomalaiset ja rasismi”. Keskustelkaa. Ottakaa kantaa ja muodostakaa mielipiteitä.

2. Lukekaa myös Helsingin Sanomien artikkeli Tarja Halosen ja Martti Ahtisaaren näkemyksistä maahanmuuttopolitiikkaan. Kirjoita oma julistuksesi maahanmuuttopolitiikan suhteen.

**”Halonen ja Ahtisaari eri linjoilla
maahanmuuttopolitiikasta**

Tasavallan presidentti Tarja Halonen ei ole yllättynyt maahanmuuttovastaisuuden viimeaikaisesta kasvusta. ”Se on kytenyt pinnan alla jo pitkään”, Halonen sanoi tiistaina Presidentinlinnassa järjestetyssä yhdeksännessä Presidenttifoorumissa. Tiistaina julkaistussa HS-gallupissa kerrottiin, että maahanmuuttokritiikki on kasvanut parissa vuodessa merkittävästi.

Suomen Gallupin tekemässä kyselyssä näkyi, että 45 prosenttia vastaajista kannatti maahanmuuton lisäämistä. Vuoden 2007 syyskuussa maahanmuuton lisäämistä kannatti 55 prosenttia vastaajista. Samassa ajassa maahanmuuton lisäämistä vastustavien määrä on kasvanut 39 prosentista 44 prosenttiin. Myös epävarmojen määrä on kasvanut.

"On inhimillistä huomata olevansa ennakkoluuloinen", Halonen sanoi.

Halonen varoitti alustuksessaan kohtelemasta maahanmuuttajia pelkkänä työvoimana. Hän kertoo kannattavansa oikeutta vapaaseen muuttamiseen, mutta vastustavansa työvoiman tuontia.

"Ihmistä ei saa käsitellä vain työvoimana. Työ on tärkeää, mutta ihminen ei elä vain työstä. Meidän tulee pitää maahanmuuttajista huolta myös silloin kun he ovat vanhoja."

Presidentti Martti Ahtisaari totesi olevansa Halosen kanssa hieman eri mieltä. Ahtisaaren mukaan hänen mielestään ei ole ongelma, jos maahan yritetään houkuttaa sellaisia osaajia, joita maa tarvitsee. Sen rinnalla on kuitenkin panostettava pakolaispolitiikkaan.

Ahtisaari muistutti, että maahanmuuttajien ei ole helppo tulla Suomeen. "Meillä on vieras kulttuuri, erikoinen kieli ja ankara ilmasto."

Hän korosti suvaitsevaisuuden merkitystä. "Suomalaisten tulee nähdä tulijat voimavarana, ei rasitteena."

Ahtisaaren mukaan maahanmuuttajien kotouttamiseen pitää myös satsata. "Monista Euroopan maista on varoittavia esimerkkejä, miten kotouttamisessa voidaan epäonnistua." Hän korosti etenkin suomen kielen ja kulttuurin opettamista maahanmuuttajille.

Maahanmuuttokysymykset olivat esillä yhtenä Suomen tulevaisuuden haasteita tiistaina järjestetyssä Presidenttifoorumissa, johon osallistui kolme presidenttiä sekä kolmisenkymmentä nuorta vaikuttajaa.

Tutkijatohtori Pilvi Torsti Helsingin yliopistosta muistutti, että Suomi oli maastamuuton maa 1980-luvulle asti. Nykyisellään maailmassa asuu pitkälle toista miljoonaa suomalaistaustaista maastamuuttajaa. Etenkin Suomesta on lähdetty Ruotsiin, mutta myös Yhdysvaltoihin.

"Maahanmuutto on alkanut Suomessa vasta 20 viime vuoden aikana", Torsti totesi.

Tänä aikana ulkomaalaisten määrä Suomessa on noin 9-kertaistunut. "Vaikka muutos on ollut nopea, pitää muistaa että ulkomaalaisten määrä Suomessa on edelleen eurooppalaisittain vertaillen sekä suhteellisesti että absoluuttisesti pieni."

Hs.fissä kerrottiin aiemmin virheellisesti, että ulkomaalaisten määrä olisi 90-kertaistunut.

Presidentti Halonen arvioi, että suomalaisten maahanmuuttovastaisuuden kasvu saattaa johtua historiallisista syistä. "Kun on naapurissa iso Venäjä ja rikas Ruotsi, se vaikuttaa suomalaisten itsetuntoon. Vaikka suomalaiset ovat Suomessa enemmistö, koemme jotenkin olevamme vähemmistö."

Halosen mukaan tähän suomalaisten vähemmistötunteeseen on mahdollisesti vaikuttanut myös historian kovat kokemukset: sisällissota, talvi- ja jatkosota, raivokas kieliriita.

"Suomalaisten oman identiteetin vahvistaminen on olennaista globaalissa maailmassa. Eikä sitä identiteettiä vaaranna se, jos tänne tulee vähän ulkomaalaisia. Meidän tulisi viestiä maailmalle, että olemme pieni ja suvaitsevainen valtio."

Hän ei näe maahanmuuttoa yksiselitteisenä ratkaisuna Suomen väestön ikääntymiseen. "On oma asiamme on huolehtia omasta väestöpyramidistamme."

Seminaarissa käytiin keskustelua siitä, kuinka paljon Suomeen tarvitaan ikääntymisen vuoksi maahanmuuttajia. Professori Pekka Himanen esitti, että suurien ikäluokkien eläköityessä 2010-luvulla Suomeen tarvitaan vuosittain 20 000 maahanmuuttajaa.

Nykyisin Suomen nettomuuttovoitto on noin 10 000 vuodessa.

"Emme voi toimia millään portsarin etiikalla: sinä pääset sisään ja sinä et", Himanen totesi.

Professori Taneli Kukkonen Jyväskylän yliopistosta totesi, että 2010-luvulla vuosittainen 20 000 maahanmuuttajan maahantulo muuttaisi Suomea perustavanlaatuisesti. "Sen jälkeen missä tahansa keskikokoisessa suomalaiskaupungissa voisi olla 5 000–10 000 ihmistä, jotka eivät puhu suomea, ruotsia tai englantiakaan."

Martti Ahtisaari sanoi kuulleensa 1990-luvun lopulla arvioita, että 20 000 maahanmuuttajan tulo ei välttämättä riitä, vaan tulijoita tarvittaisiin 40 000 vuodessa.

Tarja Halonen muisteli, että maahanmuuttokysymykset ovat kiihdyttäneet mieliä aiemminkin. "Olin vuonna 1974 tai 1975 Kalevi Sorsan eduskuntas sihteeri. Tuolloin Sorsa totesi lehtihaastattelussa, että Suomeen tarvitaan tulevaisuudessa 15 000 maahanmuuttajaa vuodessa. Siitä nousi kauhea meteli ja jotkut ilmeisesti erosivat puolueestakin."

Sittemmin 1980-luvulla Halonen oli mukana, kun Suomeen tulivat ensimmäiset kiintiöpakolaiset.

"Ensimmäisessä ryhmässä oli sata pakolaista, ja silloisen SMP:n

kansanedustajat ilmoittivat näiden sadan pakolaisen maahantulon olevan suomalais-ugrilaisen kulttuurin tuho."

(17.3.2009, Marko Junkkari, <http://www.hs.fi/politiikka/artikkeli/Halonen+ja+Ahtisaari+eri+linjoilla+maahanmuuttopolitiikka/1135244369457>)

Oppimateriaalin on laatinut äidinkielen ja viestinnän opettaja Marjaana Mitikka

Oppimateriaalin on tuottanut Koulukino.